

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), JULY 29, 1954

STEVILKA (NUMBER) 143

Novi grobovi

MATHEW POKOPAC

Nagloma je umrl v Huron Road bolnišnici, kamor je bil prepeljan, ko ga je zadel mrtvo ud. Mathew Pokopac, star 60 let, stanujoč na 1144 E. 170 St. Doma je bil iz sela Dražica na Hrvatskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Zadnjih 31 let je delal pri Republic Steel Co. Tukaj zapuščajo soprogo Catherine, rojena Levak, doma iz Ivansko selo na Hrvatskem, sin na George, hčer Mrs. Olga Stetz v New Yorku, vnuka in več sorodnikov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK KENIK

Po težki, tri mesece trajajoči bolezni za rakom, je umrl včeraj dopoldne ob 10.45 uri Frank Kenik, star 48 let. Rojen je bil v La Salle, Ill., pozneje pa je bival v izpod Gore, fara Vrhnika. Bil je član društva sv. Jožefa, št. 169 K.S.K.J. Služil je v drugi svetovni vojni.

Tukaj zapuščajo soprogo Rose, rojena Stariha, preje poročena Jakše, doma iz vasi Omota, fara Senj, dva pastorka, Steven in Thomas Jakše, brata Johna in sestro Mrs. Josephine Kovacich v Euclidu, in sorodstvo Žulčić, v stari domovini pa tri sestre. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 10. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato v družinski grobnico na pokopališču Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob 5. uri.

Razgovori o Suez

CAIRO, Egipt, 27. julija.—Med Veliko Britanijo in Egiptom se vršijo pogajanja o umaknitvi britanskih čet iz območja Sueskega kanala. Na egiptski strani se teh razgovorov udeležuje predsednik vlade Abdel Nasser, Veliko Britanijo pa zastopa minister Anthony Head. Velika Britanija bi po najnovejšem predlogu umaknila svoje čete od Sueza v razdobju dveh let, na licu mesta pa pustila bi tehnične strokovnjake, ki bi bili civilisti in ki bi bili nujno potrebni za vzdrževanje rednega obrata, ko gre za plovbo skozi Sueski kanal.

Med Veliko Britanijo in Egiptom je bil končno podpisan sporazum glede umaknitve angleških čet, 83.000 po številu, iz območja Sueskega kanala. Te čete se bodo umaknile v času 20 mesecev, lahko pa se povrnejo, če bi bil Egipt napaden. V Egiptu so se priredile po vseh večjih krajih velike manifestacije, ki so srečnem izidu tega sporazuma, ki je dalje časa razburjal Egipt in svetovno javnost.

IMELA JE POMOČ

HIGH POINT, N. C.—Archie McBride, star 24 let, se je pritožil na policijo, da ga je natepla njegova žena Katarina, stara 23 let. Policija je hotela vedeti, kako in kaj, ko je on vendar močnejši od žene. "Ze res," je pojasnil Archie, "ampak njen ata me je držal."

KAJ JE Z "ANGLEŠKO GLORIJO"—SE SPRAŠUJEJO KONSERVATIVCI?

LONDON, 28. julija.—Sporazum med Veliko Britanijo in Egiptom, ki je rešil spor, ki je združen z imenom Sueski kanal, ne gre v glavo kakim 40 poslancem konservativcem, ki so zahtevali od Churchilla politično pojasnilo, ali je ta korak, ko se bodo umaknile britanske čete tudi iz Egipta "tista glorijska Britancev," o kateri je Churchill trdil, da se bo pod njegovo vlado le še dvignila. Zunanji minister Anthony Eden je bil prisiljen, da da spodnji zbornici podrobna pojasnila o doseženem sporazumu.

Winston Churchill je tudi v slučaju Egipta sprevidel, da silo pač ne gre. Britanske čete, ki so bile ob Sueskem kanalu od leta 1882, se bodo v naslednjih dvasetih mesecih umaknile deloma v Veliko Britanijo, deloma pa bodo na novo porazdeljene po drugih britanskih vojaških postojankah v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu. Po letu 1880 je začela Velika Britanija v območju Nila z velikim kolonialnim imperializmom. Iz te dobe je znano ime lorda Kitchenerja, katerega stavljajo Britanci v galerijo svojih največjih mož, politikov in vojakov. Angleški imperializem v dolini reke Nila, torej Egipta, Sudana in niže, je dal znanemu britanskemu pisatelju Kiplingu tudi snov za znani roman "Luč, ki ugaša." O tem romanu se je trdilo, da je vprašanje, kdo ima za angleško prodiranje ob Nilu več zaslug ali Kitchener s svojo propagando in z delom, ali Kipling s svojo literarno propagando.

Te dobe je sedaj konec tudi za Veliko Britanijo. Sudanu se bo dala popolna samostojnost, če ne bo združen z Egiptom. Ob kanalu Suez ostane dva tisoč britanskih tehničnih strokovnjakov in to za dobo sedmih let. Velika Britanija je vložila v razne naprave vzdolž Sueza \$1.200.000.000.

Pogodba je važna tudi radi politične strani, ki so mednarodnega pomena. Če bi bila kate-rakoli arabska ali turška država, ne pa Iran, napadena, imajo britanske čete pravico, da se zopet povrnejo k Suez, da ga branijo.

Pogodba ima tudi klavzulo, da bodo Združene države in Velika Britanija prisloščile Egiptu na pomoč in to v gospodarskem in obrambnem pogledu.

K tej točki nekaj pojasnila: Pred kratkim je sklenil Egipt s Sovjetsko zvezo važno trgovsko pogodbo. Ko je bila pogodba podpisana, je egiptska vlada trdila, da je bila prisiljena obrniti se na Sovjetsko zvezo, ker da so mu Združene države in Velika Britanija obrnile hrbet. Velika Britanija je ravno radi spora glede Sueza izvajala na Egipt gospodarski pristik. Ni plačevala računov za prodani bombaž ali pa je pustila kupnino "zamrznjeno."

Združene države so na drugi strani videle, da je sueski spor glavni vzrok, da ne pride do boljših odnosov tudi do Združenih držav, ko je v vprašanju Egipt. Ameriški poslanik v Egiptu Jefferson Caffery se je trudil, da ta spor izgleda. Četudi se Združene države niso pogajale direktno, ko je šlo za Suez, so vendar v pogodbi omenjene kot take, ki se sedaj zavezujejo Egiptu pomagati. Z drugimi besedami—Združene države in Velika Britanija so šle roko v roki in kot ena pogodbeni stran-ka.

Povdariti moramo tudi Churchillovo pripombo v britanski spodnji zbornici, da v bodo-

če ne bo iskal kot nadomestilo te izgube še kakšne vojaške baze v Sredozemlju ali na Srednjem vzhodu.

Churchill—v nevarnosti?

LONDON, 29. julija.—Danes bo glasovanje v angleškem parlamentu o tem ali se odobri pogodba z Egiptom o umiku britanskih čet iz območja Sueza. Laboristi imajo te pomisleke: Da postane tak Egipt brez tujih čet nevaren judovski državi Izrael. Eden jih je pomiril, češ, da bodo Združene države, Velika Britanija in Francija v tem slučaju skupno nastopile. Kakih 40 konservativcev smatra pogodbo za angleški poraz. Tudi zgornja zbornica lordov se drži hladno do pogodbe. Glasovanje pade danes, Churchill sam pa je namignil, da se prostovoljno ne umakne. Torej, samo če bo dobil nezaupnico.

Afera dr. Sheppard

V spremstvu javnega tožila iz detektiva iz Clevelanda je z letalom prispela v Cleveland iz Californije bolniška tehničarka Susan Hayes, 24 let stara bivša Clevelandčanka. Oblastim se dozdeva, da je bila ta mladenka morda motiv za umor mlade žene dr. Shepparda. Gdč. Hayes je bila do lanskega leta uposlena v bolnišnici v Bay Village, katero je zastopila pod zagonetnimi količinami in se nastanila v Californiji. Preteklega marca je bil dr. Sheppard tam na obisku, dozdevno radi posebnih kliničnih študij. On sam je priznal, da se je v dotičnem času parkrat sestal z gdč. Hayes, zanimal pa je, da je bilo med njima kaj resnega. Po prihodu v Cleveland je bolniška tehničarka oblastim priznala, da jo je dr. Sheppard za časa svojega obiska v Californiji obdaroval s številnimi darili, da ji je govoril o možnosti razporeke od svoje žene, in da so v tistem času odnosi med njima postali intimni.

Dr. Sheppard do danes še ni bil obtožen, a zdi se, da se bo to neizogibno zgodilo v prihodnjih dneh. Mladi zdravnik prihaja iz družine, v kateri so štirje člani zdravniki, namreč njegov oče in dva starejša brata.

Mrs. Ivanusch v bolnišnici

Splošno poznana narodna in kulturna delavka, urednica "Progresivnih Slovenk Amerike," Mrs. Mary Grill-Ivanusch je bila včeraj odpeljana v Huron Road bolnišnico. Nahaja se v sobi št. 533. Obiski niso dovoljeni. Naša iskrena želja je, da bi jo kmalu zopet videli zdravo in veselo v našem krogu!

Ne bo seje

Članicam društva Carniola Hive, št. 493 T.M. se sporoča, da se prihodnji mesec, to je v avgustu, ne bo vršila redna seja. Prihodnja seja bo meseca septembra, na kar se članice opozarja, da upoštevajo.

"LE ENKRAT BI
VIDEL KAK' SONCE
GOR GRE..."

V Flintu, Michigan, je ga. Price dne 25. novembra lanskega leta porodila trojčke. Trojčki so bili deklice. Vsaka od njih je bila slabotna in je tehtala manj kakor tri funte, vendar so deklice trojčki ostale pri življenju.

Mati Price je pri dveh in to pri Debori in Janetki opazila, da z njunimi očmi ni nekaj v redu. Tudi tretja Anita je kazala znake slabosti na očeh. Mati Price je pobrala vse tri in jih prinesla v bolnico. V bolnici so pri Debori in Janetki ugotovili, da ste podlegli posebni bolezni, ki se skuplje nad otroke, ki so slabotni, nevarna pa je le očem. Obe deklici ste bili že popolnoma slepi, tretja Anita pa vidi le še na eno oko. Bolezen je neozdravljiva....

V Pittsburghu oskrbuje Zveza za slepce 42 slepcev, katere tudi zaposluje. Slepici izdelujejo metle. Stopili so v stavko, ki je trajala pet mesecev. Zahtevali so višjo plačo. Končno jim je bilo ustreženo in bodo dobili več plače. To je 78 centov več za izdelavo enega du-cata metel.

DRAŽJE ŠVICARSKÉ URE

WASHINGTON, 28. julija.—Carinska komisija je predlagala predsedniku Eisenhowerju, da naj se zviša carina na uvoz švicarskih ur. Švicarske ure so ameriški produkciji ur huda konkurenca.

Z veljavnostjo današnjega dne so stopile v veljavo nove carine na te ure, katere je odobril Eisenhower. Carina se poviša od \$3.50 do \$5 na komad.

Andricova poročila

Posebni poročevalec "Cleveland Pressa" Theodore Andrica, ki se, kakor običajno, zopet nahaja na poletni turi v Evropi, pošilja obširna poročila iz Jugoslavije, posebno iz Slovenije iz Ljubljane piše, da je tam letos najmanj 150 slovenskih Clevelandčanov na obisku. Poudarja, da se razmere vidno izboljšujejo, kljub temu da so cene z ozirom na zaslužek še vedno visoke. Med ostalim je obiskal veliko vinarno v Ljubljani, o kateri pravi, da je ena najbolj modernih, kar jih je kdaj kje videl. Slovenska vina, kakor znano, se izvažajo tudi v Ameriko. V Clevelandu jih razpečava znana trdka Drenik Distributing Co.

Na obisk v staro domovino

V ponedeljek odidejo na obisk v staro domovino poznani Mr. in Mrs. Joško in Pepca Cvelbar ter Mr. in Mrs. Tony in Anna Bogolin, ki vodita grocerijo in mesnico v Sharon, Pa. Cvelbarjeva potujeta v St. Jernej na Dolenjsko, Bogolinova pa v Drnovno pri Krškem. Srečna pot, obilo zabave in zdrav povratek!

V Bay Village straži

Umor Marilyn Sheppard razburja predvsem krajevno prebivalstvo. Kjer je stanovalec kake hiše odsoten, pa kdo vidi, da v sobi gori luč, se mu zdi ta luč sumljiva. Najbrže da so notri tatovi, lopovi, če ne morilec. Krajevna policija je v zadnjih dveh tednih bila že šestkrat, seveda po nepotrebnem, opozorjena na baje nevarne elemente.

Eisenhowerju je vse--privatni kapital; "Plazeči se socializem" je za ljudstvo!

KAJ JE PRISPEVAL K SPLOŠNI
BLAGINJI V 20 LETIH

WASHINGTON, 28. julija.—Senat je po dolgem razpravljanju sprejel z nekaterimi spremembami predlog predsednika Eisenhowerja, ki nosi ime zakona o atomski energiji. So razlike v načrtu kakor ga je sprejel senat in kakor ga je sprejela spodnja zbornica. Potrebna bo skupna konferenca obeh zakonodajnih teles, da se te razlike izgladijo. Glavna vsebina kot jo je sprejel senat pa je naslednja: Atomske tajnosti, atomska energija se lahko da na razpolago zasebnemu kapitalu. Nekaj atomskih tajnosti bo deležen tudi ameriški zavezniški blok. Toda privatne družbe, ne pa TVA (Tennessee Valley Authority), naj proizvajajo električno energijo, ki je potrebna pri produkciji atomske energije.

Zadnje je pri vsem tem najvažnejše. TVA je namreč federalna lastnina, torej obratuje pod javnim nadzorstvom. Predsednik Eisenhower v gotovih vprašanjih razume tokove časa. To je pokazal, ko je šlo na primer za socialno zavarovanje. Ne gre mu pa v glavo, da bi Amerika kot država posegala v gospodarstvo, v katerem naj ima prvo in zadnjo besedo le privatni kapital in privatni interes.

Na kaj Eisenhower pozablja

Da je Amerika po sili razmer vpletena v razne gospodarske obveznosti. Ameriška oborožena sila, s tem pa federalna vlada, je lastnica raznih naprav in podjetij, ki služijo v obrambne namene in katerih vrednost je ocenjena z \$146.000.000.000!

Amerika kot država ima TVA, vsemogoče naprave in tovarne za produkcijo atomske energije, ima svoje ladje, ima svoje javne zgradbe, ima živilske zaloge, ima zemljo kot so narodni parki, javna zemljišča, narodni gozdovi in podobno. Vse to premoženje je ocenjeno z \$181.444.000.000!

Amerika kot država se je morala brigati za državljane, katerim je dala posojilo bodisi za hiše, bodisi za kmete, bodisi gradila elektrarne, ki naj dajejo ameriškem podeželju električno energijo. Tudi tujni je posojevala. Vse te terjatve znašajo \$18.500.000.000!

Amerika kot država jamči, bodisi da gre za vloge pri denarnih zavodih, bodisi, da gre za zavarovanje veteranov in podobno. Te obveznosti znašajo skupno \$192.100.000.000!

Kako naj torej Amerika kot država priroči gorjnih števil, ki so uradne in ki držijo, trdi, da je gospodarstvo pravzaprav ne briga in naj se to prepusti izključno privatnemu kapitalu! Kjerkoli pa je država v javnem interesu udeležena na gospodarstvu, vidi Eisenhower v tem pojavu "socializem, ki se plazi v javno upravo."

Dobrote tega socializma za splošnost

Pred 21 leti za dobo Rooseveltovega New Deal se je s federalno pomočjo začelo z električnimi napravami, znanimi pod imenom TVA. Federalna vlada je takrat predvidevala, da bo morala prispevati v namene elektrifikacije podeželja ob reki Tennessee River 150.000.000 dolarjev. Tudi je bilo predvideno, da bodo te naprave producirale en milijon kilovatov električne energije. V načrtu je bilo, da se napravijo gotovi jezovi in reke bolj plovne. Danes predstavljajo premoženje TVA 1.600.000.000 dolarjev. Mesto enega milijona kilovatov se producira nad

pet milijonov kilovatov električne energije. Če pa bi se izvršili vsi načrti, ki jih ima pred seboj TVA, bi imeli letne produkcije deset milijonov kilovatov!

Kadar izgovarjamo TVA, imamo pred očmi državo Tennessee, kakor, da bi bilo to podjetje TVA omejeno le na to državo. To mišljenje je zmotno. Pod TVA so prizadete tudi države Alabama, Georgia, Severna Carolina, Virginia, Kentucky in Mississippi. Rečni sistem z osrčjem reke Tennessee je med seboj povezan in v omenjenih državah so zgrajeni prekopi, so napravljeni jezovi, so postavljene razne industrijske naprave. Gre za 30 velikih jezer, za 12 elektrarn, za plovne kanale, za umetna jezera in za kemične tovarne. Vse to oskrbuje TVA. In splošne posledice? Tamošnji prebivalci plačajo na primer za kilovatno uro 1.3 centa, dočim je ameriška povprečna pristojbina 2.7 centov.

Splošno napredovanje

Omenjene države so se v zadnjih dvasetih letih ravno radi delovanja TVA gospodarsko silno dvignile. Zaposlenost, produkcija—vse to je porastlo od 70 do 80 odstotkov. V to ozemlje, ki je bilo popreje strogo agrarno, kjer se je pridelovala koruza poleg bombaža in tobaka in kjer je bila nepismenost izredno visoka, se je naselilo 1.600 tovar. Narodni dohodek, ki je bil pred TVA v teh krajih najnižji v Ameriki, se je dvignil na najvišjo stopnjo. Devetdeset odstotkov kmetij je preskrbljenih z elektriko, ki jo daje poceni ravno TVA. Spreobrnilo se je obliče zemlje, tako bi lahko rekli. Industrija rodi industrijo in to se je zgodilo tudi v območju TVA.

Ker je šlo prav po sistemu in se je uprava brigala za splošno korist, je bilo prebivalstvo in je danes enako splošno zadovoljno z delom TVA. Federalna blagajna je začela dobivati vračilo vloženih investicij. Uspehi TVA pa niso šli v račun privatnemu kapitalu. Zakaj bi ne šel dobiček v njihove žepe, zakaj bi se naravni zakladi ne skoraj časi prav po privatnih kapitalističnih principih? Privatni kapital je dobil v Eisenhowerju najvišjega zagovornika. Končni cilj ni le ta, da se TVA oslabi, marveč da se ta ustanova nadomesti z privatno iniciativo. Ko pa gre za atomsko energijo, ki naj se da privatnikom na razpolago, moramo imeti pred očmi, da se v takih slučajih že obstoječe industrijske naprave, sedaj federalna lastnina, prodajo privatnikom za smešno ceno.

ZADNJE VESTI

V vročini bomo vztrajali, tako danes kakor jutri. Najvišja temperatura bo 95 stopinj, najnižja pa 72 stopinj. Morda bo za severni del Ohio nekaj nalivov, pravi vremenska napoved.

Na Koreji se je ponesrečil ameriški helikopter in pokopal pod seboj osem Amerikancev. Helikopter je skušal rešiti člane posadke drugega vojaškega letala, ki je padlo na zemljo, pa se je pri tem sam ponesrečil.

V Južni Koreji je radi povodnji utonilo 80 ljudi, med njimi dva Amerikana.

Vprašanje aretacije zdravnika Shepparda se bo rešilo danes dopoldne. Je osumljenost podana, toda ali je dovolj dokazov, da je Samuel Sheppard umoril svojo ženo Marilyn, za to gre.

Na ameriški strani Niagara Falls se je pogrznil in zdrsnil v vodo v prepad takozvani Prospect Point. Slo je za kakih 185.000 ton materiala, ki je sedaj, ker ni več tam, kjer je bil, spremenil zunanjo obliko slapov Niagare na skrajni levi strani na ameriški strani. Kakih posebnih nesreč pri tem ni bilo.

V Washingtonu gre za eno največjih glavnih stavk med obsojenci. Kakih 1.400 jetnikov državnih jetnišnice je že tri dni na gladovni stavki. Stavkujoči so določili posebno komisijo, ki se bo danes pogajala z upravo jetnišnice za zboljšanje notranjih razmer v poslopju.

Predsednik kitajske vlade Chou En Lai je v Moskvi. Sovjetska vlada mu je priredila svečano pojedino, na katero je bil povabljen tudi zastopnik ameriškega poslanika v Moskvi, pa se povabilu ni odzval.

Predsednik Eisenhower je podelil francoski bolničarki Terraube odlikovanje medalje miru. Terraube je bila osebno pri predsedniku, kateri ji je ob tej priliki izročil odlikovanje.

Pozdravi

Pozdrave s potovanja po Floridi in Kubi, pošiljata Mr. in Mrs. Joe Zakrajšek iz 15316 Ridpath Ave. Pišeta, da so se v Miami, Fla., nahajali turški izletniki na trgovski misiji. Njih parnik Turus je bil javnosti dostopen za ogled, ter sta si ga tudi ona dva ogledala. Obiskala bosta tudi druge naselbine v Tampa, New Smyrna Beach, Fla., itd.

Pozdrave iz Denverja, Colo., kjer se nahajajo na oddihu, pošiljajo Mr. in Mrs. Prijatelj iz Conneaut, Ohio, ter Mr. in Mrs. F. Zele iz Clevelanda.

Čitalnica zaprta

Vsem čitalničarjem se sporoča, da bo čitalnica v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. zaprta tekom meseca avgusta.

Urad S.D.Z. zaprt

Glavni urad Slovenske dobrodelne zveze bo zaprt v petek dopoldne, kar se vse osebe udeležijo pogreba glavnega tajnika Frank Seseke.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

POLITIKA ZAČARANEGA KROGA

(3)

Ne spuščajmo se v stroga politična razmotrivanja. Naj bodo te zaključne vrstice kakor branje, vsakdo pa si bo ustvaril svojo sodbo. Če rabimo izraz "branje," mislimo s tem, da prinašamo nekaj takega, kar se lahko bere, ker je vse napisano v čisti razumljivi človeški govorici.

Stoletja nazaj so se odprla drznim pomorščakom razna nova morja in odkrila nova ozemlja. Hitro za njimi je prišel podjetni trgovski duh, ki je hotel odkritje zemlje po svoje skoristiti. Ko je videl, da se bo napravil dober trgovski posel, je začel organizirati doma večje družbe, da bi bil posel tem lažji, pa tudi tem bolj dobičkanosen. Takratne vlade uradno v vsa ta podjetja niso posegale. Ustanovile so se razne privatne trgovske družbe, ki so začele z gospodarsko ekspanzijo po silno obsežnih krajih odkritih dežel v Aziji in Afriki. Država domovina, uradna oblast, vsi skupaj so imeli dobiček v tem, ker so se plačevali tudi višji davki. Bilo je več prometa, več izvoza in več uvoza.

Te družbe, rekli bi komanije, pa niso bile muhe enodnevnice. Njihova oblast kot privatnih organizacij je trajala stoletja. Kamor so prišle, so vse uredile po svoje, tudi tako imenovano javno upravo. Le če je bil končno državni interes kot tak poklican, da se država kot taka bori za novo kolonijo, je državna oblast posegla vmes. To se je zgodilo na primer v Indiji, kjer je upravo Indije skoraj stoletje nazaj prava angleška državna oblast prevzela od Britansko vzhodne indijske družbe, to pa zato, ker se je ta družba z domačini Indijci preveč zapletala v krvave spore.

Toda kljub temu, da so evropske kolonijalne države prevzele državno vodstvo nad kolonijami, bivše privatne kompanije niso bile potisnjene ob steno. Te so imele svoje skušnje, svoj apart, svojo gospodarsko organizacijo. Nasprotno vsemu temu je imela državna oblast nekaj uradništva, ki pa je bilo vedno v neznatni manjšini proti organom privatne kompanije. To se dogaja v Afriki in v Aziji še danes.

Tudi afriške kolonije, komurkoli naj že pripadajo, imajo neke navidezne zakone, ustave in postave, izdelala pa jih je državna oblast v materi domovini. Tam se lepo bere, da je zajamčena osebna svoboda, da imajo domačini v kolonijah svobodo v izbiranju poklicev, svobodo izražati se v svojem jeziku, da pa jih na drugi strani štiti ZAKON. In kaj je resnica?

V afriške kolonije na lice mesta ne prode nihče drugi kakor pa zastopniki raznih družb, seveda privatnih, ki to kolonijo skoriščajo. Oko postave je oko privatne družbe. Ta ima svojo razpredeno organizacijo, ta je pravi vladar. Morda državna oblast matere domovine, kakor tudi kolonijalne uprave niti ne ve kaj se vse dogaja v teh kolonijah. Le redkim uspe, da dobijo dovoljenje, da lahko obiščejo tudi posamezne kraje, morda celo rudnike, pa potem lahko objavijo začudenemu svetu, da se dogajajo stvari, ki se uprejo nauku o navadni zdravi človeški pameti:

Da se namreč slej ko prej ravna z domačini kot s sužnji; da se ti prisilno rekrutirajo kot delavci. Pri tem ne gre za velike razlike, kje da delajo ali prav v rudnikih, ali pri gradnji javnih cest, ali na poljih in plantažah. Tudi ni razlike v prejemkih, plačah, če naj o tem sploh govorimo. Redoma kolonijalna družba skrbi za to, da se delavec domačin pač ohrani pri življenju, da ima neko streho nad seboj in da prejema hrano, ki ga ohranja pri moči, da zopet lahko dela. Pa recimo denarna mezda! Če so družbe in kolonije, ki izplačajo v dolarski valuti, neke letne mezde kakih \$30, pomeni to že veliko. In predno se bodo ta ljudstva kolikor toliko tudi umstveno dvignila? In tudi to je vprašanje! Ali bodo znala ustvariti si lastni standard z lastno močjo?

L. Č.

Urednikova pošta

Proslava 50-letnice društva Naprej

CLEVELAND, Ohio—Ker je bilo v letošnjem letu že mnogo proslav in obletnic raznih društev od strani S.N.P.J., bo tudi društvo Naprej, št. 5 S.N.P.J. praznovalo svojo obletnico, in sicer v nedeljo, 8. avgusta na farmi Clevelandске federacije S.N.P.J., ki bo povezana s piknikom, kot ga društvo priredi običajno vsako leto. Da pa bo ta proslava bolj odgovarjala svojemu pomenu, smo povabili tudi govornika v osebi Mike Kumerja iz Universal, Pa. On je izvrsten govornik in nam bo povedal o življenju in delovanju naših pionirjev, ki so ustvarili S.N.P.J.

Da bo še več zabave in razvedrila, nam bo preskrbela Tomšičeva godba, ki se je razvila, da bo kmalu ena prvovrstnih. Za okrepčila in druge potrebščine bo vse poskrbljeno, kot je to običaj na vsakem pikniku ali proslavi. Vabljeni ste vsi člani in članice društva in tudi vsi naši prijatelji so dobrodošli. Pripelji te tudi svoje otroke, da se tudi oni zabavajo na igriščih, ki jih farma poseduje.

Ob taki priliki bi se spodobilo opisati zgodovino društva, ali to bi vzelo celo knjigo, kajti pionirji tega društva so zelo aktivno delovali in agitirali s tako silo, da je društvo naraslo v eno največjih v Jednoti. Kakor je razvidno iz zapisnikov, je bilo društvo ustanovljeno 20. marca 1904. Ustanovitelji so bili: Pokojni Joseph Zavrtnik, Anton Benedikt, Joseph Erbežnik, Joseph Zele, John Meden, Frank Černe, Joseph Kalan, Joseph Dular in A. Arko. Izmed teh sta med živimi samo še Frank Černe in Joseph Kalan. Prvi predsednik je bil Joseph Zavrtnik in prvi tajnik pa Anton Benedikt. Ti so orali ledino, iz katere je zrastle veliko društvo, ki je preselilo vsa društva v Jednoti. Sedaj pa, ko se je postaralo, ne beleži več tega števila, kajti veliko jih je pleglo v grob, dotoka pa ni več, ki bi nadomeščal druge.

Odbor.

Piknik! Piknik! Krožka št. 1 Prog. Slovenk

Piknik se vrši v nedeljo, 1. avgusta na izletniških prostorih SNPJ. Kadarkoli priredi naš krožek najsiho veselice, piknike, izlete, itd., smo imele dosedaj še vedno lepe uspehe. In tako tudi upamo, da bo sedanji piknik vsestransko dobro izpadel! Vabljeni ste, da se istega udeležite saj pri Progressivnih dobite vedno veselo družbo ter izvrstno postrežbo.

Kar se tiče kuhinje, bo imela isto v oskrbi naša Johanca Perko z njenimi pomočnicami. Tudi točilnica bo v oskrbi naših deklet.

Za ples bo igral Richie Vadnal, kateri je postal zadnje čase zelo popularen. Torej gremo vsi na našo S.N.P.J. farmo v nedeljo, 1. avgusta. Seveda pričakujemo tudi vse naše Mice iz Chardon, Ohio?!

Kar se pa tiče našega članskega izleta 10. julija, bo gotovo naša poročevalka kaj povedala, ker jaz sem bila nekam zaposljena in nisem imela časa za kako posebno opazovanje. Ker zadnjič nismo imele godbe, se bomo pa tembolj veselo in poskočno zavrtili ob izvrstni godbi na tem pikniku 1. avgusta!

Da se gotovo vidimo prvega in potem kajpada članice tudi ne pozabite priti na sejo v četrtek, 5. avgusta!

Theresa Gorjanc.

Povabljeni ste k Rajbenčanom

CLEVELAND, Ohio—"Presneto ne bodi!"
"Kaj pa je?"
"I, vaju, da smo povabljeni!"
"No, kam pa?"
"K našim Ribničanom, ki se skupaj zberejo tam na Joe Starcevih prostorih!"
"Ja, pa ne na Norwood Rd., tam stanujejo!"
"Seveda ne!"
"Morda tam na Kinsman Rd., kjer prodajajo rože?"
"Tudi tam ne!"
"Nu, pa povej kje!"
"I, se reče, tam v Wickliffe, Ohio."

"O ja, že vem, to je pa tam na milijonarski cesti. Njegov naslov je 2710 Rockefeller Rd. Ko sem tja šel, sem kar vzel Euclid cesto.

"Zdaj pa ni treba več vzeti te ceste, z avtom se najlepše pride tja po Chardon Rd. Ko se pripelješ do Rockefeller Rd., obrni na levo, vozi kake pol milje čez Eddy Rd., tam pa pazi na napis, ki bo kazal do prostora. Saj še ne vem, kaj bo vse. In sem še pozabiv skoro povedati, da bo to imelo društvo Ribnica, št. 12 S.D.Z., ki priredi vrtno veselico ali izlet. Ne vem še, če bodo imeli ta veliko žlico s seboj, pa menda ja ne bodo naše šege zavrgli."

"Mal' me firbec drži, pa naj bo. Najboljši je, da greva pogledat, al' pa vsaj pošepgat, kakšni so in kako se bodo zadržali. In kdaj pa bo to?"

"V nedeljo, 1. avgusta 1954. Ali boš šel ti?"

"Jaz grem, kaj pa ti?"
"Tudi ja zpridem tja, saj kjer so Ribničanje in Ribničanke, tam je vedno dovolj neprilijene zabave."

"Dobro! Se vidimo, pa povej 'Tudi jaz pridem tja, saj kjer de kar s vso družino. Na zdar!'"

Odbor.

Uradniki lovskega kluba

CLEVELAND, Ohio—Uradniki St. Clair Rifle and Hunting kluba za letos so: Frank Kramer, predsednik; Louis Pike, podpredsednik; Victor Urnkar, tajnik-blagajnik, IV 1-5103; Fred Kochevar, zapisnikar; Ed Petrick, reditelj; Andy Gerl, Joe Dovgan, Ed Petrick, Frank Kosić in Mike Telich, gospodarski odbor; Joe Zupančič, Mike Telich in Frank Zietz, nadzorniki; Al Peterson, publiciteta.

Ko smo zadnji mesec imeli vaje, so se naši fantje postavili takole:

John Novak 17
Frank Kosec st. 21
Frank Kramer 22
Stanley Dolenc 22
Anton Antonin 15
Eugene Kogovšek 21
Ed Petrick 15
Joe Dovgan 15
Tony Novak 15
Vic Urnkar 18
Andy Bozich 16
Andy Gerl 21
William Gerl 21
Fred Kochevar 20
Anton Urnkar 16

Odbor.

Letni izlet

CLEVELAND, Ohio—Prihodnjo nedeljo, 1. avgusta prirede člani Lake Shore Post, 273 American Legion, svoj letni izlet na prijaznih prostorih John L. Mihelicha v Leroy, Ohio, kakih šest milj južno od Painesville, Ohio.

Vzemite cesti 20 ali 84 do Painesville in zavijte južno na cesto 86, vozite naprej skozi Five Points prostora, kjer bodo vzhvale ameriške zastave in bo tudi napis American Legion.

Za postrežbo in zabavo bo vsestransko preskrbljeno. Vabi vas vse

Odbor.

LOJZE ČAMPA:

S poti po Kanadi

(Nadaljevanje)

Ko gre za kanadski standard življenja, naj omenimo, da se povprečna tedenska mezda suče okrog \$50. Zopet ne gre za višino zaslužka, marveč za to kaj se s tem denarjem kupi. Zdi se mi, da ne bo presmela trditev, če po vseh povpraševanjih trdimo, da so živila kot taka za spoznanje cenejša, da pa je strošek pravega standarda življenja razmeroma višji kot je v Ameriki. To velja glede oblačil in obutve. Ta dva artikla pa sta v našem življenju itak glavna.

V Kanadi se je pojavila zanimiva akcija, da se pokupijo zemljišča, ki so gori proti severu še na razpolago. Meni je pri tem dejstvu prišel v spomin razvoj pristanišča Houstona v Texasu, kjer so dalekovidni Amerikanci videli silen bodoči razvoj tega kraja, pokupili zemljo, za katero so plačali dolar za akter. Mesto Houston se je razvijalo in razvil v Chicago ameriškega juga. Milijonarji, ki so dali dolar za akter, pa so rasti kot gobe po dežju. Morda čaka ista bodočnost tudi Kanado, tisto zemljo, za katero se danes interesira le ozek krog podjetnih in dalekovidnih ljudi. V življenju ne gre samo za srečo, marveč tudi za korajžje.

V Torontu me je poleg podzemne železnice, velike industrije poljedeljskih strojev, silnega naraščanja prebivalstva in raznih zgradb (zida se najmanj pet tisoč novih hiš na leto) zanimala mestna hiša z vsem kar ima. Glavno pa je bila spominska knjiga padlim vojakom, spomenik istim, pa sem se takoj spomnil na Lojzeta Adamiča in na akcijo za njegov spomenik.

Lojze Adamič—
obrne se v grobu

Mestna hiša, magistrat ali City Hall, kakor pravimo po angleško, v Torontu, je res nekaj lepega in zgodovinskega. Clevelandska se lahko pred njo skrije. Pred palačo, ki je res veličastna, stoji spomenik padlemu vojaku. Ko vstopiš v zgradbo samo, te pozdravi nadvse človeško prirejen prostorček, kjer med steklom leži zlata knjiga tistih, ki so dali najvišje, to je življenje za domovino. Okvir je zlat. Torontčani so darovali prispevke za to zlato. V tem zlatem okviru pa je spisek tistih, ki so za Kanado dali najvišjo žrtev, to je življenje, padli so v vojni za svobodo!

Jaz sem pri tej knjigi obstal. Končno zlato je zlato, končno prispevki so prispevki, saj takozvana "kolekcija" zbiranja prispevkov ne bi bilo nič nenavadnega. Toda iz besedila za kaj ti prispevki, se vzbudi v človeku ogromna misel, ki je v nekem pogledu splošno gibalno človeštva. Mi namreč stremimo za gotovimi cilji, pri tem pa rabimo vzgledov. Vsak človek ni junak. Če pa pride pred sabo nekaj jutrnškega, naj ga to dejstvo vsaj vzpodbuja k junaštvu. Borba za življenje je namreč trda in v njej mnogi omahujejo!

Pa sem se spomnil na Slovence v Ameriki. Ali imamo Slovenci v Ameriki kaj vzgledov, ki bi bili pred nami, kakor mentor našega življenja?

Ne pozabimo, da so v življenju veliki dogodki, ki imajo v posamezniku in s tem tudi na splošno velike posledice. Za mene je čisto jasno, da so si Slovenci v Ameriki z imenom governerja Franka J. Lauscheta pridobili veliko na svojem imenu. Ni važno ali je kdo socialno politično za njega ali proti njemu. Samo dejstvo, da je na čelu tako važne države kot je Ohio v Združenih državah, po rodu Slovenec, odseva končno na vse Slovence v Ameriki. Amerikanci vidijo v tem dejstvu splošno slovensko nadarjenost, ki je pač dala končno tudi najvišjega predstavnika in državi—governerja v Ohio. To dejstvo je za nas praktičnega pomena. Boju-

jemo boj za kruh in obstanek. Borba je trda!

Večkrat zavislo od tega ali delodajalec zaupa človeku, ki išče službo ali pa ne. Indirektno pa da zaupanje ravno vsled indirektnega vpliva položaja Slovenca Franka J. Lauscheta tistemu, ki je istega rodu. Mi moramo v vsakdanjem življenju tega načelno ne občitmo, je pa tako.

Politični uradnik kot Frank J. Lausche bo ostal v politični zgodovini Slovencev v Ameriki. Tudi v ameriški zgodovini kot taki. Njegova slika se bo vrstila med podobami governerjev države Ohio, če ne Združenih držav. Tudi v šolske knjige bo prišel!

Je pa poleg governerja Lauscheta še drugi Slovenec, ki bo upodobljen v zlati knjigi ameriške zgodovine. To je naš pokojni Lojze Adamič.

Pa kaj naj ima skupaj pisatelj Lojze Adamič z občinsko hišo, spomenikom padlim in zlato knjigo v občinski hiši v Torontu?

Človek postane. Zamislil se v idejo, zakaj ti spomeniki in te zlate knjige.

Spomenike postavljamo ne radi hvaležnosti do dela pokojnega, marveč veliko bolj v vzpodbudo. Tudi ti bodi tako! Cilji človeškega življenja so veliki. Nekdo jih doseže, nekdo omahne na trudni poti življenja. Toda geslo le ostane—vedno naprej in navzgor!

Med nami Slovenci v Ameriki se je začela akcija, da se zbere sama na sebi skromna vsota dolarjev, pet tisoč, kot osnovna listina Slovencev v Ameriki z imenom "Ustanova Lojzeta Adamiča." Beseda ustanova, angleško "foundation," ni med nami neznanca. Poznamo ustanove Carnegie, Ford, Rockefeller in podobno. Že pri samem imenu vedno, da gre za človekoljubne namene. Res je, da so ameriški industrialci tega imena imeli pač denar na razpolago, in jim je bilo lahko založiti milijone dolarjev, ker so jih pač imeli. Na videz je morda težje, da se manjše vsote zberejo z dobrodelnimi prispevki. Toda gre za idejo!

Za kakšno idejo pa gre pri ustanovi Lojzeta Adamiča? Da se s splošnim narodnim pokretom odkupijo vse njegove avtorske pravice, vsa njegova duhovna last in da se ameriškega narodu v formalni obliki univerzi v Princetonu na razpolago kot slovenski prispevek k ameriške-mu javnemu življenju. Mnogo je gradiva, ki ga je zbral Lojze Adamič, ko je iskal vsebino ameriškega človeka; še več, recimo svetovnega človeka, pa ga ni dokončno obdelal. Nit življenja mu je bila pretrgana. Gradivo samo pa je tako razsežno, da bo njegov naslednik imel kot pravimo takoj pri roki, kar bo potreboval, ko gre za oblikovanje tega ameriškega človeka, da ne rečemo človeka v človeški družbi na splošno.

Z idejo samo smo hoteli povdariti, da smo tudi mi tukaj v Ameriki, da vemo, da je bil pokojni Lojze Adamič soustvaritelj ameriškega sočloveka in da se sami na sebi hočemo na ameriškem polju vsak po svoje uveljaviti kot se je uveljavil pokojni Lojze Adamič. Ali ni zamisel sama na sebi popolnoma jasna, odlično slovenska in ameriška?!

Pa pravimo, da rabimo neke ideje. To je resnica. Rabimo za svoje vsakdanje praktično življenje nekih smernic. Tudi k gre prav za posameznika. Ta smernica pa je bil za Slovence v Ameriki Lojze Adamič prav tako, kakor je bil neznani vojak, ki je dal za domovino in njeno svobodo najvišje, kar je mogel dati, to je svoje življenje in so mu dali sodržavljeni v spomin in v lastno vzpodbudo materialno vzeto najvišje—zlato knjigo z zlatimi črkami!

Pa pridejo med nami Slovenci

v Ameriki na dan tisti, ki začnejo z javno akcijo zoper ustanovo Lojzeta Adamiča. Smešno, če ne naravnost absurdno je dejstvo, da se ti tipi nahajajo v vrstah naprednega slovenstva v Ameriki. Žalostno je, da se ta akcija pojavlja celo v tiskani besedi v Ameriki.

Pred občinsko hišo, pred spomenikom padlih, v občinski hiši v Torontu, pred zlato knjigo z imeni tistih, ki naj bodo naš vzor, človek obstane in premišljuje!

V Jugoslaviji v zadnji svetovni vojni je nastala borba za življenje in smrt, za narodni obstanek. Eden od teh bobnarjev in glasnikov je bil tudi pokojni Oton Zupančič, za Prešernom brez vsakega dvoma največji slovenski genij. Vsem tistim, ki se ne zavedajo vsebine borbe za narodni obstanek, je povedal v obraz, da so piščal, ki cvili, ozioroma, ki ne da nobenega pravega glasu od sebe.

Pokojni Oton Zupančič, Slovenec in Jugoslovian v stari domovini, je označil Lojzeta Adamiča kot človeka, ki je postal najvišji ideal slovenskega izseljenštva. Torej vsaj pritrdi Oton Zupančiču! Torej vsaj priznaj, da tega Lojzeta Adamiča ceni stara domovina, ki je tudi začela z akcijo, da se mu postavi narodni spomenik in stari domovini. Pa pogledjte!

Med naprednimi vrstami v Ameriki so se znašli tipi, ki si jemljejo naprednost v zakup in v okviru te naprednosti pisarijo tole:

"Da bo žena pokojnega uporabila pet tisoč dolarjev, da bo lahko potovala po Evropi in denar zapravljala!" Ali si morete predstavljati večjo podlost?!

Pa trdijo, da je bil pokojni Lojze Adamič samorilec! Ali si morete predstavljati še večjo podlost?! Ko človek pred velikim častnim spomenikom padlih in zlato knjigo imen žrtev za domovino in svobodo in za človeštvo obstane in se malo zamisli, mu je spričo izbruhov zoper velikana Lojzeta Adamiča edina tolažba v tem, da je sreča, da se slovenska tiskana beseda v Združenih državah bere pač v ožjem krogu in gre mimo splošnega ameriškega javnega življenja. Sicer bi nas to splošno ameriško življenje, če bi bili res vsi taki, naravnost izpljunilo. Druga tolažba pa je v tem, da gre pač za posameznike, ki ne v gospodarskem, ne družabnem življenju nimajo za seboj pomembnega popisane lista.

MINIATURNI MIKROFON Z ŽEPNIM ODDAJNIKOM

Najnovjši, majhen mikrofoni, ki ga lahko nosimo s seboj, ni večji od škatlice za cigarete. S kablom je zvezan z baterijo suhih členov, ki jo nosimo lahko v žepu, signale pa pošilja sprejemniku, ki je primerno oddaljen. Tak mikrofoni lahko uporabljamo v gledališčih, pri radiu, pri televiziji, kinematografih, ob konferencah itd. Mikrofoni in baterija sta tako majhna, da ju lahko držimo v eni sami roki. V mikrofoni je vdelan oddajnik z modulirano frekvenco.

Sprejemnik predstavlja dva občutljiva sprejemnika, v drugem pa majhna kovčka. V prvem je zelo napajalni blok in zvočnik, kakor tudi priključek za slušalke. To napravo uporabljajo kirurgi med operacijo ali zdravniki med konsultacijo. Primeren in uporaben je tudi v industriji, saj lahko opisujemo potek dela, roki sta popolnoma prosti.

Mikrofoni ima dve zelo mali cevki CK 5672, tehta pa okoli 120 gramov.

SPOMINI NA POTOVANJE V STARO DOMOVINO PRETEKLO LETO

Piše JOSEPHINE ERJAVEC, Joliet, Illinois
Romanje na Šmarno goro in drugi doživljaji

(Nadaljevanje)

Ogledali smo si vse zanimivosti tega velikega mesta in ne bi nikdar mislila, da ravno v tem mestu imajo toliko zabav, toliko nočnih lokalov "night clubs," kjer nudijo vsakovrstno zabavo najbolj izbirnemu turistu.

Ustavili smo se na Avala, ter šli po kakih 99 stopnicah in končno prišli do groba nepozabnega vojaka. Ta spomenik je pač mnogo drugačen, kar sem jih še dosedaj videla. Tako na visokem — vstopiš vznotraj in tu vidiš velike vence menda od vseh držav na svetu, s svojimi trakovi. Velika knjiga je bila postavljena na granitni podstavek. Tu smo se podpisali. Listala sem okrog in videla mnogo imen iz Amerike — več imen naših odličnih Amerikancev sem poznala iz časopisov, kar nam priča, da so se tudi ti tukaj pred mano mudili.

Tudi kosili smo na Avala v restavraciji ob vznožju teh dolgih neštevilnih stopnic, v sredini velikega parka. Ko smo še malo ogledali Beograd, se je že večerilo in morali smo se pripraviti na potovanje za nadaljnje no potovanje. Zvečer smo šli še v zabavni lokal, kjer so nastopili poleg srbskih tudi ameriške plesalke. Nato smo šli k pozni večerji, kjer so pri obedih vedno igrali člani godbe in narodnih nošah in ne samo srbske, ampak tudi Straussove in druge valčke in melodije. Kar težko smo se odpravili od tu ter se v hotelu uredili glede prevoza prtljage, nato smo se odpeljali na postajo. Na postaji je bilo pa toliko ljudi, kakor bi bil sodni dan. Vse je hitelo na prosto, na deželo, ker je bila ravno sobota.

Vlak polni ljudi in bi prav gotovo ne dobili sedeža, ne kupeje, ako ne bi preskrbel za nas go-

spod Jože Moravec, in sorodniki od Milice, ki je uslužbena na železnici. Tako smo preživeli v Beogradu dva dneva ter vsako minuto porabili, da smo čim več videli. Končno, ko smo uredili naše stvari v vlaku, se je slišalo znamenje, da se vlak prične pomikati naprej. Mr. Moravec nam je pa še ponovno naročil pozdrave za svoje prijatelje tu v Ameriki, v Jolietu, Chicagi in drugod, ravno tako sorodnik od Milice, ki je bil tudi zelo postrežljiv ves čas. Toda švogerina je šla pa z nami do Sarajeva. Še par minut in Beograd je bil za nami.

Po dolgi vroči vožnji smo drugo jutro ob 10. uri dospeli v Sarajevo. Tam sedaj gradijo novo železniško postajo, ker ona stara je bila vse premajhna za to mesto. Izstopilo je mnogo ljudi in vsak je hitel na svojo stran. Kosili smo v Evropo hotelu, kjer smo našli mnogo potnikov. Sva-kinja od Mili je dobro poznala Sarajevo, radi tega nam je vedela pojasniti vsako stvar. Vide-li smo vse zanimivosti mesta, Bosanke, ki so seделе kar na tla-ku in pipe kadile in druge zani-mivosti. Otroci so se zanimali za to mesto, ker jim je bilo pove-dano, da je tukaj bil tisti aten-tat na prestolonaslednika bivše Avstrije, Franc Ferdinanda in soprogo, ki je povzročilo prvo svetovno vojno.

Tukaj se vidijo tiste starodav-ne muslimanske navade in tu-di moderne znane šege. Pozno zvečer smo se odpeljali proti Dubrovniku. Tam smo prišli drugo jutro. Rezervirano smo imeli stanovanje pri privatnih ljudeh. Imeli smo lepo spalno sobo, tik ob morju, kjer smo vi-del, kako se kretajo ladje. Du-brovnik je zelo krasno mesto, in samo tisti ve o tej lepoti, ki

je že imel priliko biti tam. V Dubrovniku smo ostali dva dni, kjer smo si vse ogledali in fil-mali. V vsaki restavraciji in go-stilni je godba, povsod dobra postrežba.

Ko smo šli v stari del Dubrov-nika, skozi stari rimski zid, smo našli vsakovrstne trgovine, z vsakovrstnim blagom. Tam smo si nakupili mnogo spominov. Tam vidiš mnogo Nemcev, ki se sprehajajo in kupujejo dragoce-nosti, ki jih Dubrovnik more nu-diti. Krasna ročna dela, do kras-nih slik in drugih predmetov.

Krasno morje, krasna okolica, tu zopet najdeš vse v cvetju, s cipresami, smrekami in oleandri in cveticami, kakršne ne najdeš nikjer drugod. Tam smo videli tudi Mrs. Roosevelt, ki se je mudila tiste dneve v Jugo-slaviji. Čitala sem njene vtise o Dubrovniku, da nikjer na svetu še ni videla lepšega kraja kakor je Dubrovnik. Ako se taka dama tako pohvalno izreče o tem slo-vitem mestu, ki je videla toliko sveta, potem je lahko Jugo-sla-vija ponovno ponosna, da ima tako krasno letovišče.

Ker smo imeli rezervacijo za na parnik "Partizanka," smo čez dva dni zapustili Dubrovnik in se na ladji vozili en dan in eno noč po krasnem Adrijan-skem morju proti Reki. Pristali smo v Splitu, Šibeniku in Rabu ter drugih otokih in mestecih. Z nami na parniku so se nahaja-le tudi nune, ki so šle iz Dubrov-nika proti Reki. (V Dubrovniku sem opazila več redov nun, ki so bile na trgu ali po trgovinah). Bilo nas je veliko število potni-kov, ko smo se izkrcali v Reki naslednji dan.

Da ni nas že vlak čakal za na-zaj v Ljubljano, bi se bila usta-vila pri gotovih sorodnikih na-ših prijateljev iz Rockdale, to-da smo pa tam že težko čakale, da gremo proti Ljubljani. Mno-gokrat sem čitala o Reki in ni-sem vedela, da je v resnici tako veliko mesto in tudi ima veliko brodogoja. Ob pomolu so stale

krasne velike ladje, kar znači, da je to veliko trgovinsko me-sto, kar je važnega pomena za Jugoslavijo. Tudi ima veliko ši-rokih ulic in moderne trgovine. Na postaji sem čula mnogo an-gleške govorice in vsakovrstnih narodov.

Dobili smo kupejo in kmalu nas je vlak potegnil naprej iz Reke. Bili smo na potu v Ljub-ljano. Po kakih šestih urah smo dospeli v Ljubljano. Z nami vred so izstopile tudi neke da-me iz Amerike, ki so govorile v angleščini, in želele kupiti na postaji tiste male posode za tur-ško kavo kuhati. Morala sem bi-ti kar za tolmačino, nato so še v restavraciji na postaji naro-čile kosilo. Mi pa smo se odpe-ljali proti domu.

Dva dni smo bili vsi doma, da smo se malo odpočili od te vož-nje. Sestrična od moža, Pepca Zalarjeva, je poslala sina vprašati, kdaj bomo pa že k njim prišli na obisk. Torej prihodnji dan smo bili tam na kosilu. Ima-jo krasno zidano dvonadstropno hišo na Pleteršnikovi ulici. Mož vodi mesnico. Postregli so nam bili pa že tako, da nisem nikdar pričakovala toliko gostoljubno-sti. Še domov smo morali vzeti spomine in salame. Pred odho-dom iz domovine smo jih obiska-li še enkrat.

Šli smo na obisk tudi k Neži Malenšek na Titovi ulici. Njena hčerka, Lojzka Koblica, s si-nom in hčerko živijo skupaj. Imajo krasen dom in lepo pohi-štvo. Spraševala me je in vabila, da bom prihodnjič pri njih, ko pridem zopet v domovino. Njih hčerka, stara 14 let, se uči angle-ščino; zna dobro igrati na klavir in harmoniko. Zelo nas je zaba-vala s tem.

Obiskali smo tudi Ivko Zrim-škovo udovo, nato se ustavili pri Ivanu in Ivanki Zrimšek na Medvedovi ulici. Ivan bi zelo rad videl, da bi prišel tudi moj mož z menoj in oče, ker jih še dobro pozna od prejšnjih let.

(Dalje prihodnje)

KAMEN LAŽJI OD VODE

V mali japonski ribiški vasi se je nedavno razvila cvetoča in-dustrija: kopljejo kamen, ki je lažji od vode in ki ga lahko raz-žagajo na klade poljubnih veli-kosti. Kamenje je prozorno ter služi za ognjevarne stene pri ve-likih zgradbah, je pa vulkan-skega izvora. V kamnolomu od-krušene skale razžagajo in ostru-žijo. Vaščani prodajo najlepše kose, ostale pa sami porabijo. Ti kraji so namreč izpostavljeni po-gostim potresom, zato imajo hi-še zgrajene iz takega kamnja, veliko prednost pred kamnitimi ali iz opeke. Če se taka hiša zru-ši, niso poškodbe prebivalcev ta-ko velike, kot če bi bile stavbe iz kamna ali opeke.

Kos takega kamna 30X180 cm stane okrog 600 din, zato vašča-ni precej zaslužijo. Prej so mo-rali cele tri dni garati posestni-ku, da so toliko zaslužili. Tak ka-men pride prav tudi vaškim otro-čjem in ga vzamejo seboj na ko-panje, kjer jim nadomesti pluto ali gumijaste zračnice.

JOHN YAGER

IV 1-5702

GRADBENI KONTRAKTOR
Ako želite zgraditi novo garažo ali klet pod vašo hišo, vam po-strežem v popolno zadovoljstvo.

ZAVAROVALNINA

na HIŠO BIZNES - AVTO - ŽIVLJENJE

Pomnite, da kakršnokoli zavarovalnino vi potrebujete, vam jo lahko preskrbi

DANIEL STAKICH
815 EAST 185th STREET

poleg
St. Clair Savings & Loan Co.
tel. KE 1-1934

HIŠE NAPRODAJ

NA EAST 173rd STREET,

blizu Graphite Bronze Co.

Lepa hiša za eno družino; 6 sob; 3 spalnice. Garaža in dovoz. Lota 40x125. Cena \$11,500.

Se tudi zamenja.

KOVAC REALTY

960 East 185th St.—KE 1-5030

Moderni električni ZMRZOVALCI JEDIL

"ZAMRZNITE" STROŠKE HRANE

Ko vi lastujete moderen električni zmrzovalnik jedil, si prihranite denar na jedilih, ker kupite v večjih količinah, ko so cene za vas primerne. Kar je važnejše, kupujete manjkrat, pri čemur si dodatno prihranite na času in transportaciji. Da! električni zmrzovalnik jedil vam prihra-ni čas, denar in delo skozi ce-lo leto poleg tega, da vaši celi družini nudi najboljše obede. Obiščite vašega Reddy Kilowatt električnega prodajalca danes za vaš nov 1954 zmrzovalnik jedil

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

Wake Up! Sign Up! Look Up!

Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

Don't gamble with fire
the odds
are against you!

Alec says: "I can land safe on my feet..."

but YOU have only ONE life"

Want to join four million unlucky folks? That's how many were injured or killed in one year in home accidents. They tripped over toys, on the stairs or in the dark. Caught their heels on loose boards or torn rugs. Keep your home a safe place and remember...

BE CAREFUL...the life you save may be your own!

An official public service message pre-pared by The Advertising Council in coo-peration with the National Safety Council.

Sponsored in the interest of home safety by
ENAKOPRAVNOST

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S Cool BASEMENT

ŠE ENA POŠILJKA MOŠKIH

Aktualno 5.98 do 7.98

SLACKS

Znanega "Saxon" izdelka

Se ne zgubancijo

MERE 29 DO 42

3.99

SHEEN GABARDINES (Lahke teže)—v floridskih barvah beige, turquoise, plavi, svetlo sivi, rust.

REDNE GABARDINES (Lahke teže)—v solidnih barvah skipper plave, temno rjave, tan, svetle plave, sive in zelene.

TROPICALS — (nylon, rayon, acetate blend) V SOLIDNIH BARVAH— skip-per plavi, rjavi, tan, sivi, zeleni, srednje plavi.

V NOVIH TKANINAH—svetlo ali temno ozadje v progah, blede riže. V tan, rjavi, sivi, plavi, zeleni barvi.

35c za robove, če ste tu osebno. Se ne popravlja na naročilih po pošti ali tele-fonu.

Poštna in telefonska naročila sprejeta v ponedeljek od 9. zj. do 9. zv. Pokličite CH 1-3000.

THE MAY CO.'S BASEMENT ODDELEK Z MOSKO OPRAVO

ZAPRTA VRATA

SPISALA

JULIJA BRAČIČ

(Nadaljevanje)

"Kdo, za božjo voljo, misli na norčije!" je planila mati, a dekleta je bilo že vstalo.

"Nikar mi ne zameri, saj nisem nič rekla. Kar je res, je res. Ima pa tudi fant svoja leta in obračati na prav, če je sam ne bo hotel."

Luciji je bilo, da bi skočila iz kože. Na vsem lepem je rekla zbogom in šla. Pod vasjo jo je udarila kar čez travnike in za-

močvirjeno ščavje, ker se je bala, da bi jo kdo srečal. Vso pot do doma je jokala. Doli ob znamenju je iz potoka zajela prgišče vode in si jo pljusnila v lice, da bi kdo domačih ne opazil solznih srag.

Poletje je prešlo v trdem delu. Toliko ga je bilo, da se ziniti niso utegnili, in je že potrkala rumena jesen. Grozdje po vinogradih se je mehčalo, klopote so peli in kostanj po goščah je zorel.

Bila je lepa, vetrovna rožnovenska nedelja. Zormanov gospodar in gospodinja sta prišla od zgodnje maše, Lucija se je napravljala k pozni.

"Kdo bi bil mislil, da ga bodo že letos vrgli s prižnice," je navel novico Jernej.

"Saj res," je pritrdila Ana, ki je tudi slišala oklice.

Luciji so zrasle oči:

"Koga?"

"Lapornikovega na žabljeku. Gašperonovo z Vrhol je pobral."

"Beži no, ali res!" se je začudil oče Simon, da bi mu skoraj pipa padla iz ust. "Kaj ga je

zmotilo, da se je spravil nad tako beračijo, saj Gašperonovi ne premorejo drugega, ko pretrganost kočo. Samo deklina je bojda čedna, a to je tudi vse..."

"Jernej, tele se je menda odvezalo, neko butanje se sliši v hlevu," se je obrnila Lucija k bratu. Jernej je stopil pogledat k živini, a se je kmalu vrnil.

"Saj ni nič, le kaj neki si slišala."

Lucija je postavila na mizo žgance s kislim zeljem.

"Jest!" je rekla s praznim, ugaslim glasom.

Tako je Luciji odklenkala prva najlepša kitica pesmi, ko ji je življenje voščilo šele dobro jutro. Niti "srečno" ji ni rekla mladost, z vsemi mladimi sanjami in hrepenenjem je odvihrala za srečnejšimi ljudmi. Njej Luciji, je pustila polje, vinograd, umazane črepinje v kuhinji, prašice v hlevu, otroke in plenice.

In peč. Skozi vse leto je spala na peči in še v zgodnji pomladi in pozni jeseni si je postiljala ondi. Le poleti je legala v posteljo v hiški. Na peči je bila najbolje spravljena, nikomur v napotje. Peč in gozd nad hišo sta ji bila tiho in varno pribežališče, ljuba, zvesta tovariša.

Prvi pomladni dnevi so pobrali očeta Simona, starega Zorman. Kar legel je in čez dva dni je bil mrlič. Kakor odpade zrela hruška, je legel v grob. Ko je bil še pri zavesti, je sklical k sebi vse svoje otroke.

"Lucija, tebe najtežje pustim, ti boš ostala najbolj sama na svetu izmed vseh mojih otrok," je hropel z razklanim glasom in njegov ugašujoči pogled jo je skušal še enkrat potolažiti. "A nič ne maraj, saj tisto — kar smo preživeli mi — tudi ni bilo tako lepo — kakor smo — prej mislili. — Ko umiraš, vidiš, da je bilo vse skupaj — tako majhno — in ubogo —"

Potem ni stari Zorman rekel na zemlji nobene več razen presladkih imen, ob katerih je zaspal. V hišo so prihajali otroci, eden, trije, pet, šest. Pet je bilo fantičkov, le druga, Monika, je bila deklica. Luciji ni posej nikoli več prišlo na misel, da bi rinila od hiše. Tudi z Ano sta se bolje razumeli. Seve, gospodinja je spoznala, da bi brčkone nikjer drugje ne dobila tako zanesljivega človeka, ki bi gledal na hišo kakor Lucija. In še skoraj zastoj, zakaj Lucija ni zahtevala zase drugega kot vsako jesen, kadar so prodali vino iz kleti, par čevljev in nekaj malega obleke. To so ji pa lahko odrinili kar mimogrede.

Lucija ni nikdar tožila, nikoli ni govorila o sebi. Saj je tudi nihče ni vpraševal po tem. Ljudje so se navadili na njen tih obraz, ki je bil kakor otrpeli mir. Oči so ji postale vdane in plahe kakor otroku; le kdaj pa kdaj so se v njih prelivala dolge, žalostne sence, katere pa sta videla

samo dva: samotna pričujočnost peči v kotu Zormanove hiše in šumeči smrekov gozd nad njo.

Tako je med otroki, pleniciami in pečjo dočkala današnji dan, ko si je, ležeč na trebuhu na peči, z obrazom v rokah, dajala odgovor o svojem hiševanju.

Zdaj ji je bilo dva in tretset let. Svojih let ni štela s trepetajočimi vzdihli kakor druge ženske. Nič ji niso prinesla ta, ki so zbežala, in ničesar ni mogla pričakovati od onih, ki so bila še pred njo. Zvrstila so se kot svetniki v pratiki, a Lucija jih ni ogledovala, komaj jih je utegnila prešteti. Tako tjavdan je šlo teh štirinajst let mimo nje, kakor bi se speljavale dežne kaljice po šipi.

A danes se ji je v ta prisiljeni, zapovedani mir nekaj zakalalo, kakor se ti zadere trska v palec, da je ne moreš izpuliti.

Simon ji je bil izmed vseh otrok najbolj pri srcu.

Ali zato, ker je bil rahel kot deklica in je imel v črnih očeh vse polno sanj, ali zato, ker se je vsepovsod najrajši držal Lucije, pri delu, na peči, pri mizi, tega bi ne vedela povedati. Včasih si je morala skoraj na glas priznati, da najbolj visi na fantu zavoljo tistih črnih oči, ki jo tako živo spominjajo na neke druge, podobne. A zdaj, ko je zadela nesreča prav Simona, je videla v tem kakor kazni, prst božji.

Očitno si je, da je nemalokrat krivično ravnala. Ko so bili v skrinji pod streho samo še krlji, je ona nosila skrito jabolko na dnu žepa — za Simona. Košček belega kruha, ki si ga je pritržala svojim ustom Bog si ga vеди kje — za Simona. Konček klobase, ki so ji ga ponudili pri teti, a se je zgovorila, da ni lačna — za Simona. Kakor bi bila hotela z darovi prisiliti otrokovo ljubezen k sebi.

Kakor da bi ne bila dovolj že nesreča, so kakor požrešni zmagi planili vanjo prav danes vsi ti spomini preteklosti. In na sredi

je bil vedno in vsepovsod Lapornikov Rok. Bojda se dobro razumeta z ženo, ki mu je zazibala že troje otrok. Najstarejši je menda sin in za Lenarta so ga krstili.

"Bog ve, ali bi bil najin tudi Lenart?" ji je šinilo v glavo. A se je koj ozmerjala. "Prismoda, tako žalostne stvari se godijo v hiši, jaz pa mislim take neumnosti!"

Lucija se je dvignila na peči, si zavila noge v odejo in se pokrižala za večerno molitev:

"Na čast svetemu Roku, da bi pomagal našemu Simonu v njegovih hudih ranah — " ji je drvelo z ustnic, medtem ko je vmes na gosto pripevalo kakor odmev daljnih zvonov: "Rok, Rok, Rok, Rok." Z grozo se je zavedela. "Poberi se, zlodej!"

"Sveti Rok, prosí zanj!" je še trdovratneje gnala Lucija. "Rok, Rok, Rok — " ji je odbijalo nazaj od vseh sten.

Nazadnje se je Lucija nasmehljaj ji je odpoljubil z ustnic usmiljeni spanec.

2

Po nekaj tednih se je Simon vrnil iz bolnišnice. Prinesel je s seboj levico brez rezinca in pristanca, sredinec je bil posnet le z vrha. Rane so bile lepo zacekljene, obvezo nosi zavoljo lepšega, se je norčeval.

"Kje je teta Lucija?" je vprašal mammo takoj po prvem pozdravu.

Lucija se je približala kakor paglavci, ki je njegov kamen po nesreči zadel sosedovo okno in ubil šipo. A Simon jo je pozdravil z bleščajočimi se očmi. Boječje je šla Lucija v globino tega pogleda, a ni našla v njem drugega kot samo veliko otroško prisrčnost in veselje, da je spet doma pri svojih ljudeh.

"Tisočkrat bodi zahvaljen, da mi ne očitáš!" se ji je zveselilo srce, na glas je pa rekla:

"Kako si zdelan, siromak! Le čakaj, doma na peči in ob mleku se spet popraviš." In je že hitela v kuhinjo namesto Ane, ki se kar ni mogla nagledati sina.

"Ali ti je bilo zelo dolgčas v bolnišnici?" je deževalo vanj z leve in desne. Otroci so ogledovali bratca kakor popravljenega igračo, ki se jim je bila strla.

"Mhm, dolgčas." Simon se je spravil nad skledico vročega mleka, ki mu ga je prinesla Lucija. "Posebno skraja. V prvih dneh se mi je hudo tožilo po domu. Mama, ali je telček že kaj zrasel? In mladi prašički so gotovo tudi že veliki, ali ne, teta Lucija?"

"Kaže, da si že pozabil, kako sta delala s teto rezanico," je pihala Ana.

"Kaj bi tisto, je že moralo tako biti." Fant je pogledal za Lucijo, ki je odšla v kamro. "Mama, saj teta ni nič kriva, sam bi bil moral bolj paziti, a sem se kar zabudal v tisto slamo. Kar je, je, še Bog, da mi ni odrezalo cele roke."

"Ti lahko tako govoriš, otrok, ko ne razumeš in ne veš, kako ti bo to vsepovsod hodilo v napotje," ga je trpko ustavila mati.

"Če vam rečem, mama, da mi zdaj ni zavoljo tega nič več hudo. Skraja mi je že bilo malo — " Fant je povesil oči ob spominu na prve dni v bolnišnici.

"Nič nikar se ne trudi, da bi premotil mater, Simon!" Ana je zbežala z očmi skozi okno in jih skušala ustaviti na golih vejah slive, ki so nihale v zimskem vetru. A so se ji vedno znova vračale na belo obvezano otrokovo roko. Kako se ti hoče delati ju-naškega, kakor da bi bil že odrasel fant in ne takole negodno otroče, jo je bolno pogrevalo.

Tisto uro sta si Ana in Lucija — mati in teta — napovedali tih dvboj. Brez besed. A obe hkrati sta začutili, da se bo odselek med njima bliskalo in kresalo in da nobena ne bo popustila. Če je imela Ana močno orožje, je imela Lucija še močnejšega zagovornika v fantu samem.

(Dalje prihodnjici)

SLOVENSKI MIZAR

sprejme razna mizarstva dela, nova ali za popravila. Se priporoča.

JOE BAVEC

707 LAKEVIEW RD., MU 1-4794

HIŠA SE PRODA

na 1334 East 188th Street. Za eno družino, 6 sob; klet pod vso hišo, forniz na plin in druge posebnosti. Garaža in velika lota. Prodaja lastnik.

Pokličite KE 1-3942

ZAVAROVALNINO

PROTI

Ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd. preskrbi JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE. Pokličite MU 1-0811

SEDMAK

Vršimo selitve in prevažamo lahko ekspresno robo. Kupujemo in prodajamo rabljeno pohištvo. 321-325 EAST 156th STREET, blizu LAKE SHORE BLVD. KENmore 1-6590 IVanhoe 1-6370

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik. Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugaajo.

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE.

SEDAJ JE ČAS

Vršimo vsa, v kleparsko široko spadajoča dela. Cene so zmerne. — Se priporočamo v naklonjenosti. Lahko pišete na ta naslov:

FRANK KURE

R.F.D. 1, Newbury, Ohio Pokličite telefonično: Newbury 1-283

Everything for the woman who sews... at SINGER

Da, SINGER trgovine so v priročno nahajajočih se krajih, pripravljene vam posrečiti z vsemi potrebščinami za šivanje. Dobili boste izvrstno izbero vsega, od znanih SINGER šivalnih strojev raznih tipov in modelov, do popolne zaloge drobnarij za šivanje.

SINGER SEWING CENTER

Poglejte v vašo telefonsko knjigo za trgovino v vaši bližini.

Poletna čistka čevljev pri MANDEL'S

Čevlji za dolgotrajnost

Hodite poleti v udobju

Ta čevlji vam bo nudil dolgotrajno nošo, ker ga boste nosili vse povsod... ima lep stil in je udoben. Mehki podplati, odprti in popolnoma hladni. Belo usnjo, blond usnjo, in rdeče usnjo. Samo

... in tako kot vam bo ugajalo... s temi čevlji, ki imajo trakove in notranje podplati iz mehkega gumija. V gladkem belem usnju. Samo

2.87

3.87

Mandel Shoe Store

6125 St. Clair Avenue

Dvoja vrata od North American banke

BRIGANCE

Scoops the Used Car Market

LOOK!

BRAND NEW 1954 BEL-AIR 2 DOOR

\$1595

— All Taxes Paid —

All Models and Colors — Immediately Available

Chicago Ave. at Austin Blvd., Oak Park, Illinois

Open Evenings, Open Sunday — AUSTIN 7-8826, Village 8-5211

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

IVanhoe 1-9382

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti